Záhrada, Park a Detail roka 2017

Petr Förchtgott

Ing. Petr Förchtgott
absolvoval Zahradnickou fakultu v Lednici v roce 1992, kdy se také stal členem SZKT. Po zaměstnání v několika firmách zabývajících se realizací a údržbou zeleně působí od roku 2000 jako samostatný projektant. Koncem roku 2013 byl zvolen do Správní rady SZKT a počátkem roku 2015 jmenován do redakční rady časopisu Zahrada-Park-Krajina.

Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu, naše sesterská slovenská organizace, uspořádala v roce 2017 již potřetí soutěž Záhrada roka, Park roka a Detail roka. Složení pětičlenné poroty bylo stejné, jako v předchozím ročníku, tedy: Libuše Murínová (místopředsedkyně správní rady), Eva Uherová, Lucia Gáborová, Štefan Lančarič a Petr Förchtgott (zástupce české SZKT). Obhlídka soutěžních děl se uskutečnila 27.–28. 10. 2017 a vyhlašování výsledků bylo náplní podvečerního programu tradiční konference „Záhradnícke fórum" 14. 2. 2018 v Nitře.

Konečné pořadí vzniká zprůměrováním pořadí v řebříčku, který sestavuje ze všech účastnících se děl každý z porotců individuálně. A to nikoliv již během nebo bezprostředně po skončení návštěv zahrad a parků, ale s větším časovým odstupem. To umožňuje každému porotci znovu důkladně prostudovat předem dodané podklady a porovnat je se skutečností. Přesto se v konečných výsledcích – stejně jako v předchozích letech – projevila velká shoda, což potvrzuje objektivitu tohoto způsobu hodnocení.

Kategorie Zahrada – 1. místo

Záhrada pri rekreačnej chate, Zelená Voda

(Peter Gondár, Landscape Design spol. s r.o.)

Místo na břehu jezera – vytěžené štěrkovny – má působivou atmosféru, kterou nová úprava zahrady umocňuje a rozvíjí. Na nevelké ploše maximalizuje možnosti rekreačního využívání pro dvě rodiny. Tento záměr je korunován unikátním ozeleněním objektu samotného domku, jehož zelená střecha obloukovitě přechází do vertikální zelené fasády, ve spodních partiích dokonce až do převisu. Toto řešení lze považovat za příklad nejbezprostřednějšího propojení architektury domu a zahrady, ale také za pozoruhodný experiment. Péče o takovouto zeleň nemusí být snadná, ale blízkost velké vodní hladiny mikroklimatické podmínky jistě zmírňuje. Bezpochyby je toto ozelenění funkční ve vztahu k interiéru domu, kdy zejména v letních měsících citelně přispívá k pobytové pohodě. Smysluplné je rovněž zachování původních vzrostlých stromů, přestože některé z nich ideální stavbu koruny nemají. V podrostu jsou citlivě doplněny podsadbou, z níž zejména skupiny okrasných travin příhodně evokují pobřežní rákosiny. Terasu u domu pak oživuje a podle potřeby rozčleňuje v pravém slova smyslu mobilní zeleň.

Kategorie Zahrada – 2. místo

Moderná záhrada v japonskom štýle, Podunajské Biskupice

(Peter Šaffo, BONSAIGARDEN Stará Ľubovňa)

Zdařilé zvládnutí zahrady v japonském stylu je pro Středoevropana úkol zrádný a obtížný. Kromě zcela odlišného kulturního prostředí i historického vývoje bývá kamenem úrazu kontext vůči okolí. Ovšem v případě zcela uzavřeného prostoru atriového typu je toto úskalí eliminováno. Nevelký rozsah také dovoluje intenzifikovat péči na takovou úroveň, jakou tyto zahrady nezbytně potřebují. Výsek idealizované přírody nabízí uklidňující výhledy jak z obytných prostor po stranách, tak z kryté terasy propojující obě části domu, čímž skutečně naplňuje poslání (nejen) japonských zahrad.

Kategorie Zahrada – 3. místo

Záhrada v Malackách

(autoři: Peter Pasečný, Ivana Pasečná, Erika Sekaninová, zhotovitel: GTX Slovakia)

Rekonstrukce středně velké zahrady za starším rodinným domem staví na jednoduše pravoúhlém členění. Tím vytváří jasně definované zóny s různými funkcemi: od pobytové – relaxační přes pohledovou – okrasnou až po pěstební – užitkovou. Navíc je zde ovšem borovicový lesík v závěru zahrady, který díky návaznosti na koruny stromů clonící bytovku v sousedství umocňuje hodnotu této zeleně a prostor zahrady pocitově zvětšuje. Ať již se v budoucnu odehraje za zdí cokoliv, projeví se prozíravost tohoto nápadu.

Za zmínku stojí také **Záhrada v Trenčíne-Kubrej** (Katarína Masárová, Nikol Pašková, landart s.r.o. Trenčín), která na velmi malé parcele za novostavbou řadového domu usiluje výškovým členěním pomocí dřevěných vyvýšených záhonů o prostorový dojem.

Kategorie Park roka

Do kategorie parků se přihlásila jen tři díla a v jejich celkovém hodnocení nastala úplná shoda. Porota proto doporučila tentokrát vyhlásit jen jeden „Park roka“:

Revitalizácia parčíka na Bosákovej ul., Bratislava

(autoři: Tamara Reháčková, Miloš Kedrovič, zhotovitel: Landscape Design spol. s r.o.)

Revitalizace je věcně správné, ale vzhledem ke skutečnosti skromné pojmenování provedeného zásahu. Na místě někdejšího průměrného sídlištního parčíku byl vybudován v podstatě nový, s mnohem bohatší náplní. Zachovány přitom byly vzrostlé stromy včetně topolů či akátů náletového původu. I ty však vzhledem k bující výstavbě v okolí představují potřebnou hmotu vyšší zeleně. Objevuje se zde velmi aktuální myšlenka hospodaření s vodou, a to hned v několika podobách. Důvtipně tím zároveň odkazuje na zaměření investora celého komplexu. Poměrně rozsáhlé a pestré trvalkové výsadby jsou zatím v zeleni tohoto typu ojedinělé. Přestože původní autorské záměry doznaly během realizace určitých změn, výsledek stále předčí většinu krajinářských úprav obdobných areálů; o sídlištní zeleni ani nemluvě.

Dalším z účastníků bylo **Detské ihrisko Slávia Trnava** (autoři: Petr Pasečný, Pavel Suško, Juraj Mišák, zhotovitel: ŠPORTFINAL s.r.o.), dílo na pomezí tradičního dětského hřiště a sportoviště, s náznakem parčíku. Po technické stránce je vyřešeno i provedeno kvalitně, ale pro výsadbu zeleně zde viditelně byly omezené podmínky, a tak nezbývá než doufat, že se postupným nárůstem během následujících let její deficit zmírní. Nedostatek vyšší zeleně – navíc mezi velkými objemy průmyslových hal – postihuje také **Sadovnícke úpravy areálu PRORECO** (landart s.r.o.). Jejich těžiště spočívá zejména kolem vstupu, kde masivnější výsadba okrasných travin svou texturou vytváří působivý kontrast vůči strohým liniím stavebních prvků.

Kategorie Detail – 1. místo

3D PLOT Bratislava – Petržalka

(autor: Petr Pasečný, zhotovitel: PRESTIGE Okna, s.r.o.)

Ve své jednoduchosti mimořádně nápadité dílko – dřevěná prkýnka spojená tak, aby dráty obyčejného prefabrikovaného plotu tvořily osy, kolem nichž se tyto dřevěné prvky mohou pootáčet. Výsledný efekt skutečně zahradu pocitově odcloňuje od sousední, zároveň ale nevytváří bariéru, která by tento nevelký prostor stísňovala.

Kategorie Detail – 2. místo

Terasa firmy Pixel Federation, Bratislava-Petržalka

(Róbert Starinský)

Chvályhodný je už samotný záměr vytvoření ozeleněných teras coby relaxačních zón pro zaměstnance firmy. Avšak zcela ojedinělé je pojetí jedné z nich jako zeleninové a ovocné. Možnost pěstování plodin přidává další rozměr aktivního odpočinku, vyrovnávajícího mysl městského člověka, od přírodních dějů čím dál více odtrženého.

Kategorie Detail – 3. místo

Terasa bytového domu,Trenčín, Olbrachtova 21F

(Richard Masár, landart s.r.o.)

Kromě technických prvků, nábytku a mobiliáře je s citem zvolen i typ zeleně. Okrasné traviny jsou schopny poměrně rychle vytvořit hmotu zeleně a svým rákosovitým vzhledem dobře zapadají k vodní hladině vířivky. Důvtipné je také uplatnění rozchodníkového záhonu v ploše terasy, čímž vzniká pocitově rozsáhlejší ozelenění, avšak s malými nároky na údržbu, nízkou hmotností a velkou odolností.

Součástí vítězné zahrady bylo výtvarné dílo **Slnečnica pestrá** (Pavol Dubina, Peter Gondár), samostatně soutěžící mezi detaily. Znázorňuje typického obyvatele štěrkových jezer – zavlečenou rybku slunečnici pestrou – čímž tematicky zapadá do prostředí.

Svojí hravostí a přitom jednoduchým provedením zaujaly **Meandre minerálneho potoka** v Nimnici (Martin Smatana). Tento prvek využívá přebytky pramene a vyjevuje tím i podstatu, díky níž vznikly místní lázně.

V Ivanke při Dunaji se nachází další **Terasa bytového domu** (Soňa Múčková, Wisteria, spol. s r.o.), pozoruhodná tím, že vznikla na střeše starší bytovky, k níž byla přistavěna o patro vyšší novostavba. Obyvatelům bytu v jejím nevyšším podlaží tak nabízí prostor rozsahem srovnatelný s menší zahradou u rodinného domu.

Třetí ročník soutěže potvrdil výhody zavedení kategorie Detail roka. Svou univerzálností umožňuje přihlásit se dílům rozmanitého charakteru i rozsahu. Čtyři ze sedmi „detailů“ byly však střešní zahrady či terasy, což může naznačit vývoj soutěže do budoucna. Naopak nejméně obsazená byla tentokrát kategorie parků, zatímco v obdobné české soutěži byla účast v tomtéž roce rekordní (psali jsme v předchozím čísle našeho časopisu). Objektivním ukazatelem situace na Slovensku to však být nemůže, jak plyne i z faktu, že na rozdíl od předchozích ročníků se všechna přihlášená díla nacházela jen na západě – v úzkém pásu od Malacek přes Bratislavu až k Púchovu.

Fotoalbum soutěžních děl si můžete prohlédnout na našem facebookovém profilu i na webu pořadatelské organizace.